

Infosessie software voor het contacten-, kandidaten- en resultatenbeheer

Inhoud

- Welkom - basisprincipes
- Voorbereiding via contactenbeheer
- Kandidatenbeheer
- Resultatenbeheer
- Ondersteuning
- Vraag & antwoord

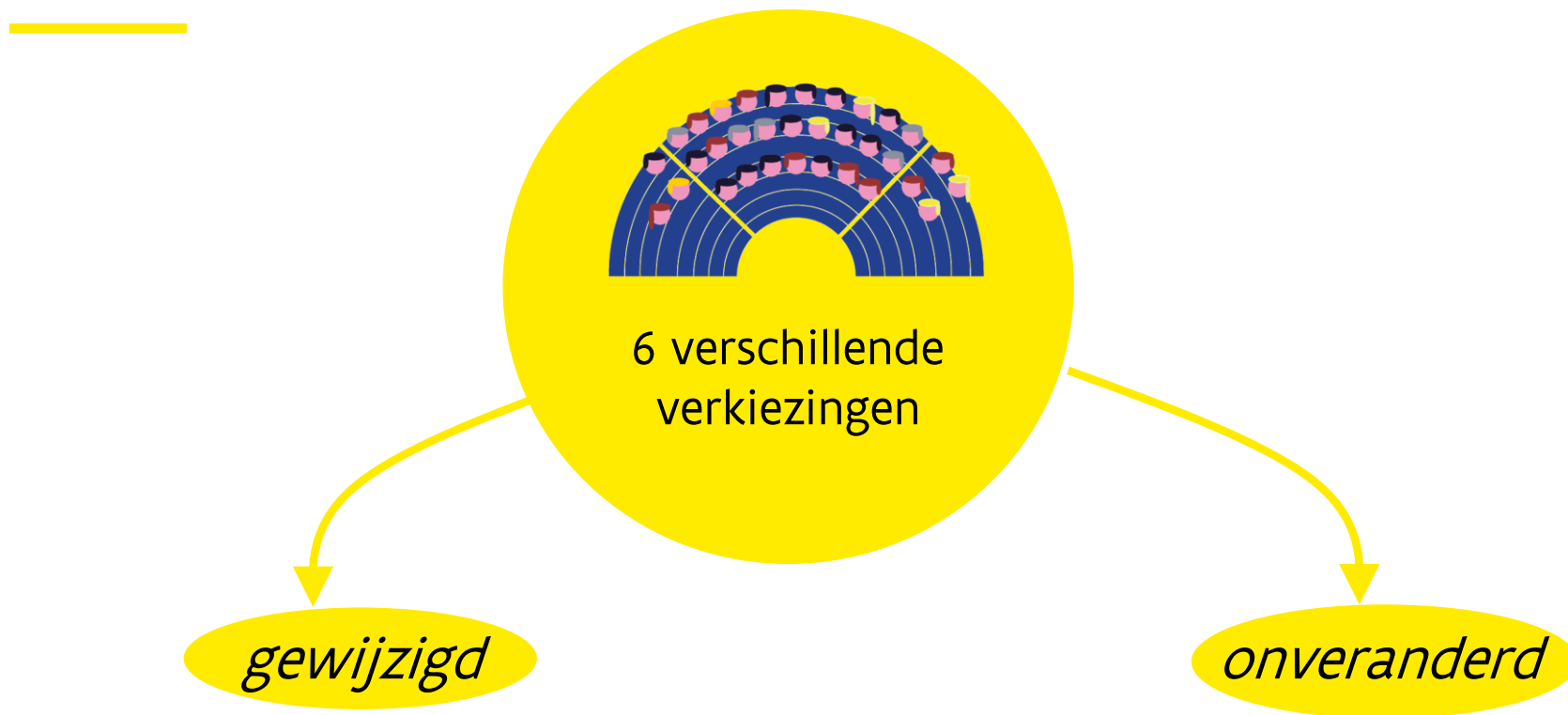
AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

Welkom & basisprincipes

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

Verkiezingen van 13 oktober

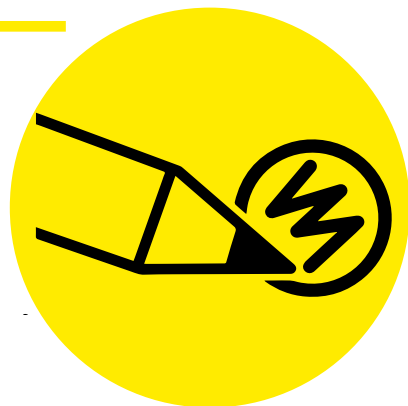
285 GEMEENTERADEN (ipv 300)

10 STADSDISTRICTSRADEN (ipv 9)

5 PROVINCIERADEN

7 OCMW-RADEN -
SCHEPENEN - VAST BUREAU

Digitale stemming versus papier

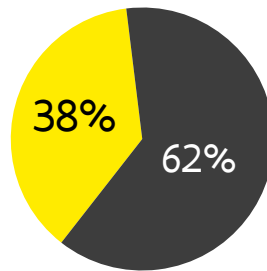

PAPIER
141 gemeenten

DIGITAAL
159 gemeenten
→ vooral in grote gemeenten

% kiezers

■ papier ■ digitaal

Papier én digitaal in 4 fusiegemeenten:

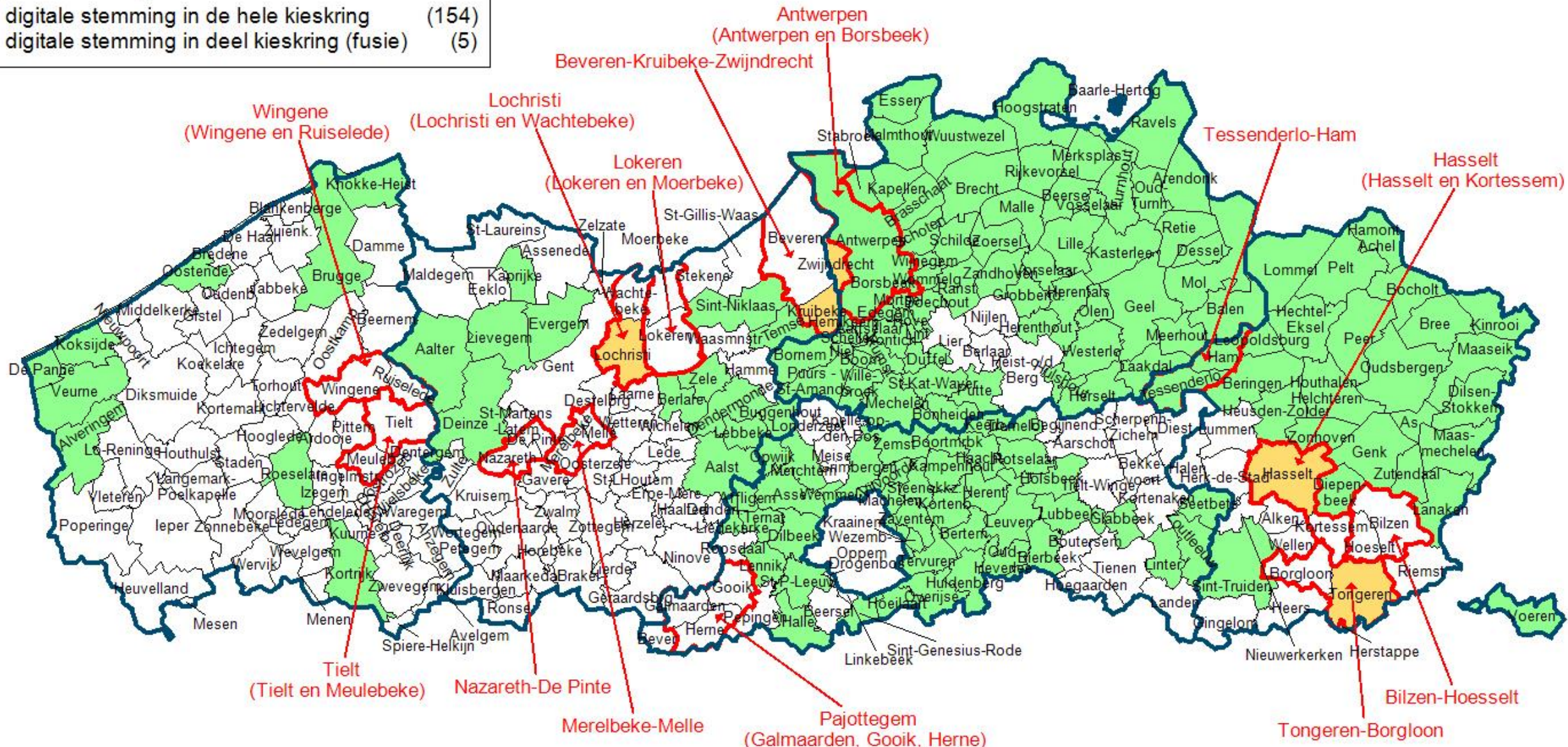
Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht | Hasselt (& Kortesseem)
Lochristi (& Wachtebeke) | Tongeren-Borgloon

Impact op software:
USB-sticks & manuele ingave

Lokale verkiezingen 2024
Digitale stemming - fusies

- digitale stemming in de hele kieskring (154)
- digitale stemming in deel kieskring (fusie) (5)

Basisprincipes

Hoofdbureau

- juridisch epicentrum van de verkiezingen in de kieskring
- soeverein
- kandidatenbeheer: belangrijke appreciatie-bevoegdheid

Basisprincipes

Processen-verbaal in hoofdbureau

- ↔ verkiezingen 9 juni, in oktober NIET DIGITAAL
- Juridisch is alleen de papieren afdruk van het PV geldig
kandidatenbeheer: voordrachtsakten afdrukken en als bijlage
bijvoegen
- Digitale handtekening is niet officieel, louter signaal voor
agentschap
- Alle gegevens worden digitaal doorgestuurd, niemand moet zich
verplaatsen
- Noodprocedure

Basisprincipes

Gemeentelijke coördinator

- hoofdbureaus tijdelijke structuren, moeilijk te contacteren
- coördinator: brug tussen hoofdbureau, gemeentebestuur en agentschap
- eerste aanspreekpunt agentschap
- advies: opnemen als lid van het gemeentelijk hoofdbureau

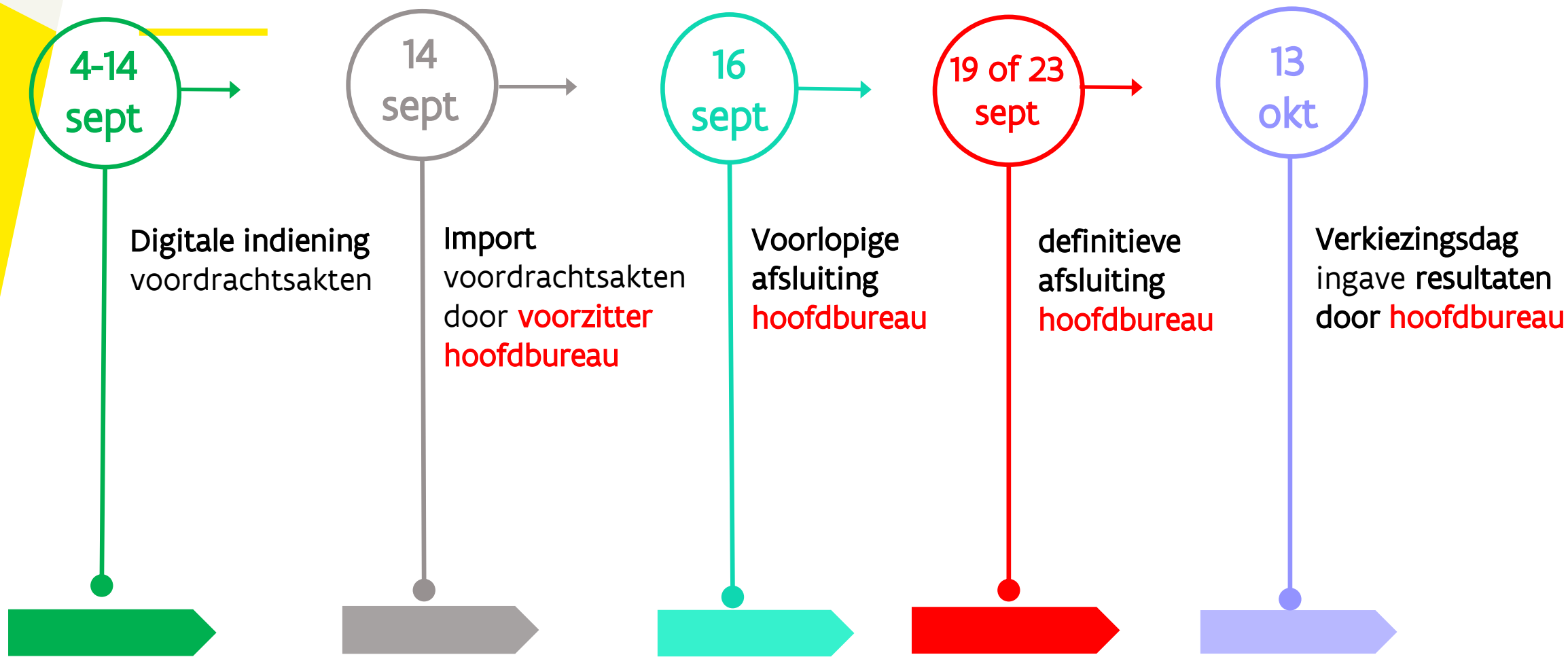
Verkiezingssoftware

- software gebaseerd op 2018
- webtoepassing: browser volstaat, enkel installatie tooltje voor inlezen USB-sticks
- aanmelden & handtekening **altijd** met de **elektronische identiteitskaart**

e-ID kaartlezer + PIN-code

aanmelden en digitale handtekening moeten vooraf getest worden

Verkiezingsorganisatie – 3 fasen

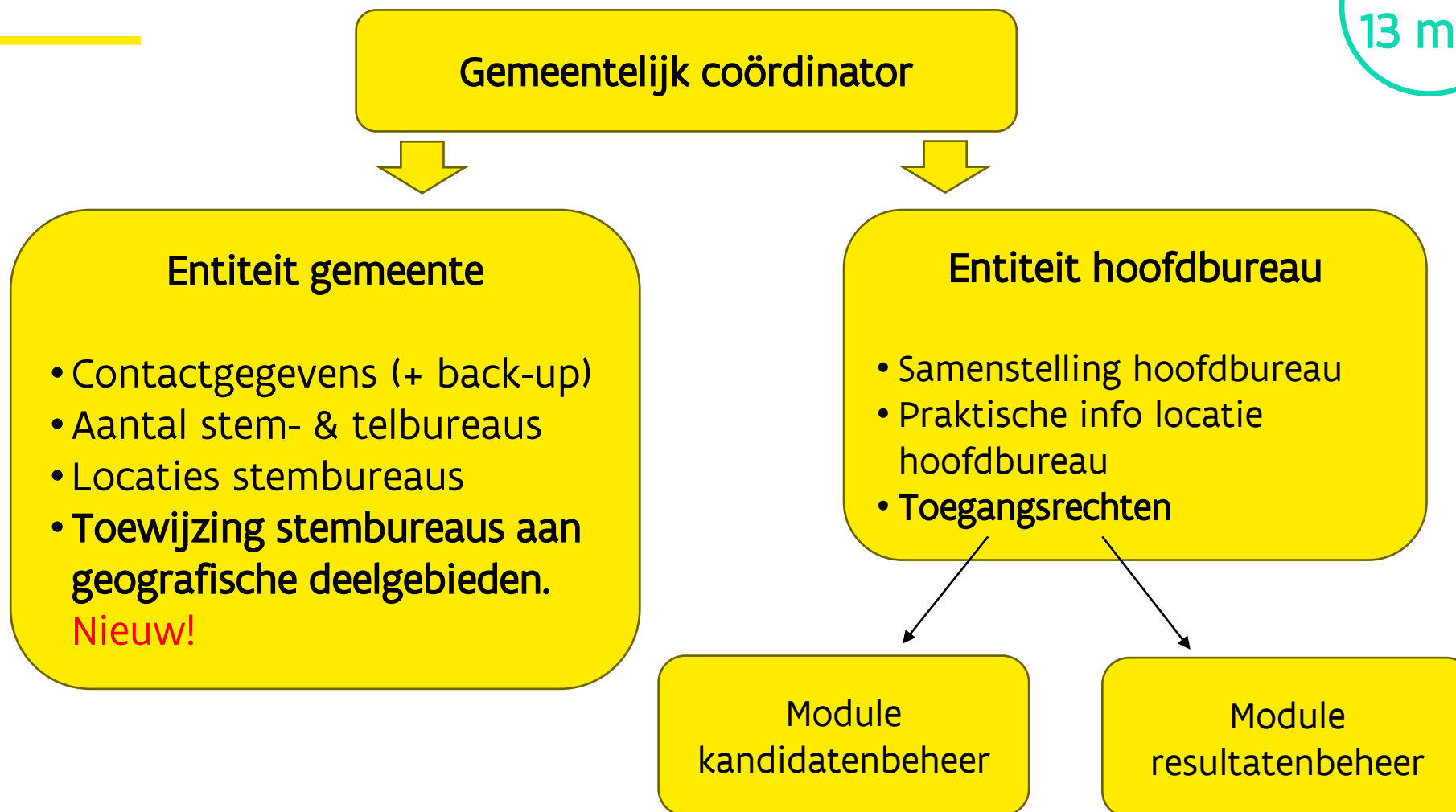
1. Voorbereiding via contactenbeheer
2. Kandidatenbeheer
3. Resultatenbeheer

Vorbereiding door **gemeentelijke coördinator** via contactenbeheer

Vorbereitung via contactenbeheer

vanaf
13 mei

Nieuw! Toewijzing stembureaus aan geografische deelgebieden (1)

Principes

- Indeling gemeente in herkenbare deelgebieden (vb. wijk, gehucht, dorp...)
- Stemafdelingen samengesteld uit kiezers van **1 deelgebied**
- CBS beslist

Doel: fijnmazige stemresultaten enkele dagen na de verkiezingen:

- **Digitale stemming:** publicatie per individueel stembureau & getotaliseerd per geografisch deelgebied
- **Potlood en papier:** publicatie per telbureau. Streven naar stembureaus met kiezers uit hetzelfde geografisch deelgebied. CBS beslist. ~~Loting~~

Nieuw! Toewijzing stembureaus aan geografische deelgebieden (2)

Aandachtspunten:

- **Potlood en papier:**
 - Telbureau bestaat in principe uit 3 stembureaus
 - Geografisch deelgebied bestaat bij voorkeur uit 3 stembureaus of veelvoud van 3 = telbureau vertelt hoe het geografisch deelgebied stemt
 - CBS communiceert over toewijzing → voorzitter telbureau (controleert)
- **Digitale stemming:**
 - Geografisch deelgebied bestaat bij voorkeur uit meer dan 1 stembureau met voldoende kiezers
 - Publicatie per stembureau op voorwaarde dat minstens 500 kiezers hebben gestemd
- Toewijzing van stembureaus in geografisch deelgebieden staat los van de **stemlocatie**

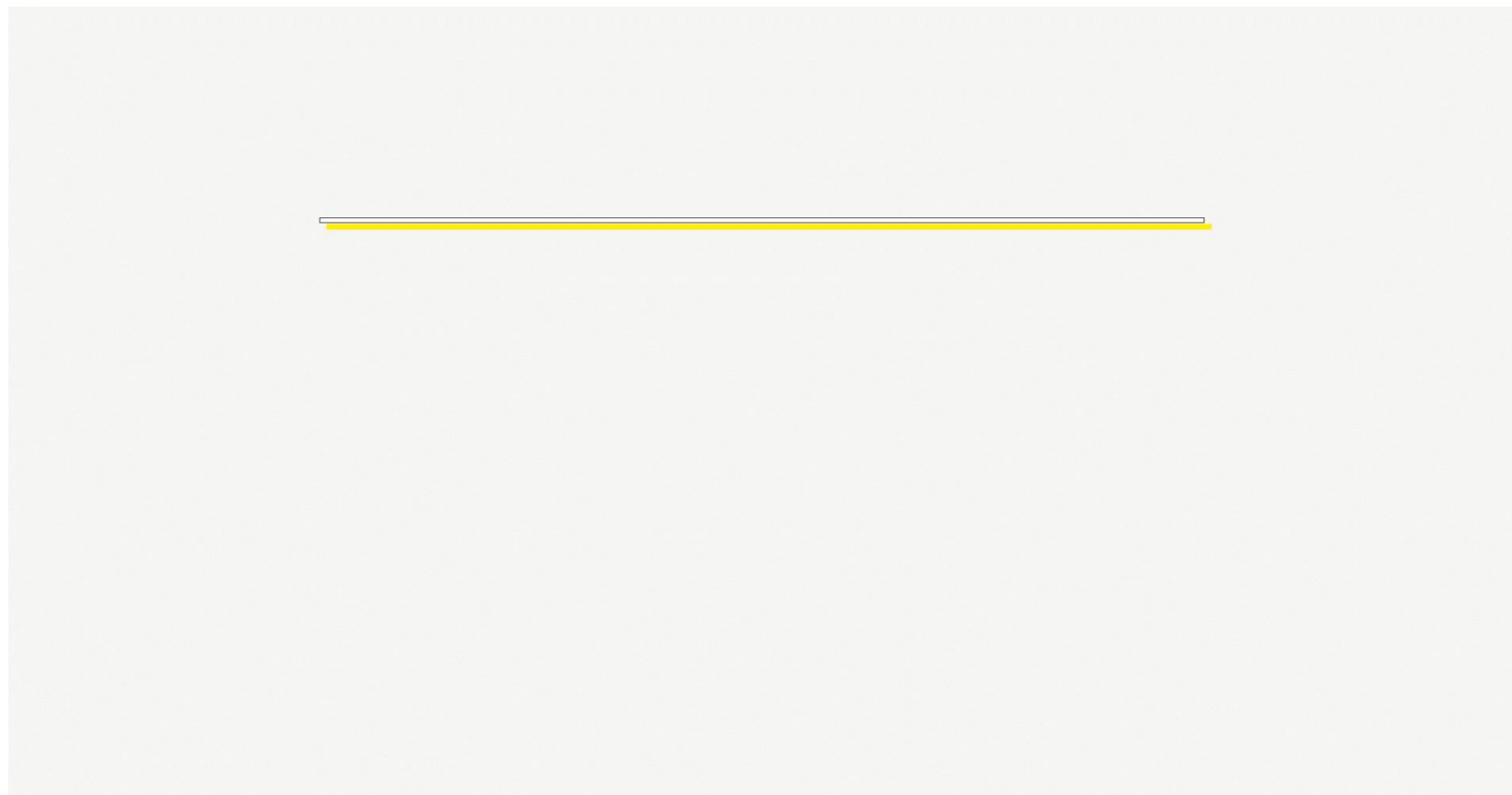
Nieuw! Toewijzing stembureaus aan geografische deelgebieden (3)

- **Benaming stemafdelingen** → GEMEENTE-001-DEELGEBIED
Voorbeeld: fictieve gemeente Vlindermeer is opgedeeld in verschillende geografische deelgebieden: Zonnebrug, Bloemenveld, Bergzicht en Lentebeek.

Stembureau	Naam stembureau/stemafdeling
1	Vlindermeer-001-Zonnebrug
2	Vlindermeer-002-Zonnebrug
3	Vlindermeer-003-Zonnebrug
4	Vlindermeer-004-Bergzicht
5	Vlindermeer-005-Bergzicht
6	Vlindermeer-006-Bergzicht
7	Vlindermeer-007-Bergzicht
8	Vlindermeer-008-Bloemenveld
9	Vlindermeer-009-Bloemenveld
10	Vlindermeer-010-Lentebeek
11	Vlindermeer-011-Lentebeek
12	Vlindermeer-012-Lentebeek

Hoe? Koppeling stemafdeling met geografisch deelgebied in **contactenbeheer**

Video: fijnmazige stemresultaten

Vorbereiding via contactenbeheer

Zie ook **handleiding contactenbeheer** op vlaanderenkiest.be

- Entiteiten
 - Gemeente (GEO...)
 - Diverse hoofdbureaus (VLR...)
- Elke entiteit apart activeren
 - Inlogcodes reeds toegezonden
 - Inloggen via eID
- Gemeentelijke coördinator en zijn back-up

Invoeren stembureaus

- **Entiteit 'Gemeente'**
 - Registratie algemene info
 - Stembureaus (manueel/upload)
 - Geografische deelgebieden

Deadline voor bevestiging: **31 augustus 2024**

Geografisch deelgebied

- Manueel ingeven of importeren via .CSV-bestand
- Rechtstreekse koppeling met het stembureau
- Gevraagde structuur van de naam van het deelgebied wordt niet afgedwongen in de toepassing
- Naam geografisch deelgebied = maximum 25 tekens

Stembureaunummer 1 toevoegen

Naam

Gebouw*

Straat*

Een geografisch deelgebied toevoegen

Geografisch deelgebied *

[Opslaan en sluiten](#)

Vorbereiding via contactenbeheer

- **Entiteit 'Hoofdbureau'**

- Contact- en adresgegevens van belangrijke personen van het hoofdbureau
 - Voorzitter (*verplicht*)
 - Ander persoon met toegang tot de toepassing (*optioneel*)

= toegang tot kandidaten- en resultatenbeheer

- Contactpersoon (= gemeentelijke coördinator)
- ICT-verantwoordelijke
- Plaatsvervangend voorzitter

= louter informatief

Voorzitter en plaatsvervangend voorzitter

- Enkel voorzitter haalt rechten uit zijn rol in contactenbeheer
- Plaatsvervangend voorzitter is louter informatief
- Als plaatsvervangend voorzitter effectief voorzitter wordt op de dag van de indiening van de lijsten of op de dag van de verkiezingen:
 - rol 'voorzitter' wijzigen in contactenbeheerder door toegangsbeheerder (= gemeentelijk coördinator)
 - zorg er voor dat 'voorzitter' van het hoofdbureau niet de toegangsbeheerder is in contactenbeheer. Belangrijk om een back-up toegangsbeheerder aan te duiden.

Demo contactenbeheer

Kandidatenbeheer door **hoofdbureau**

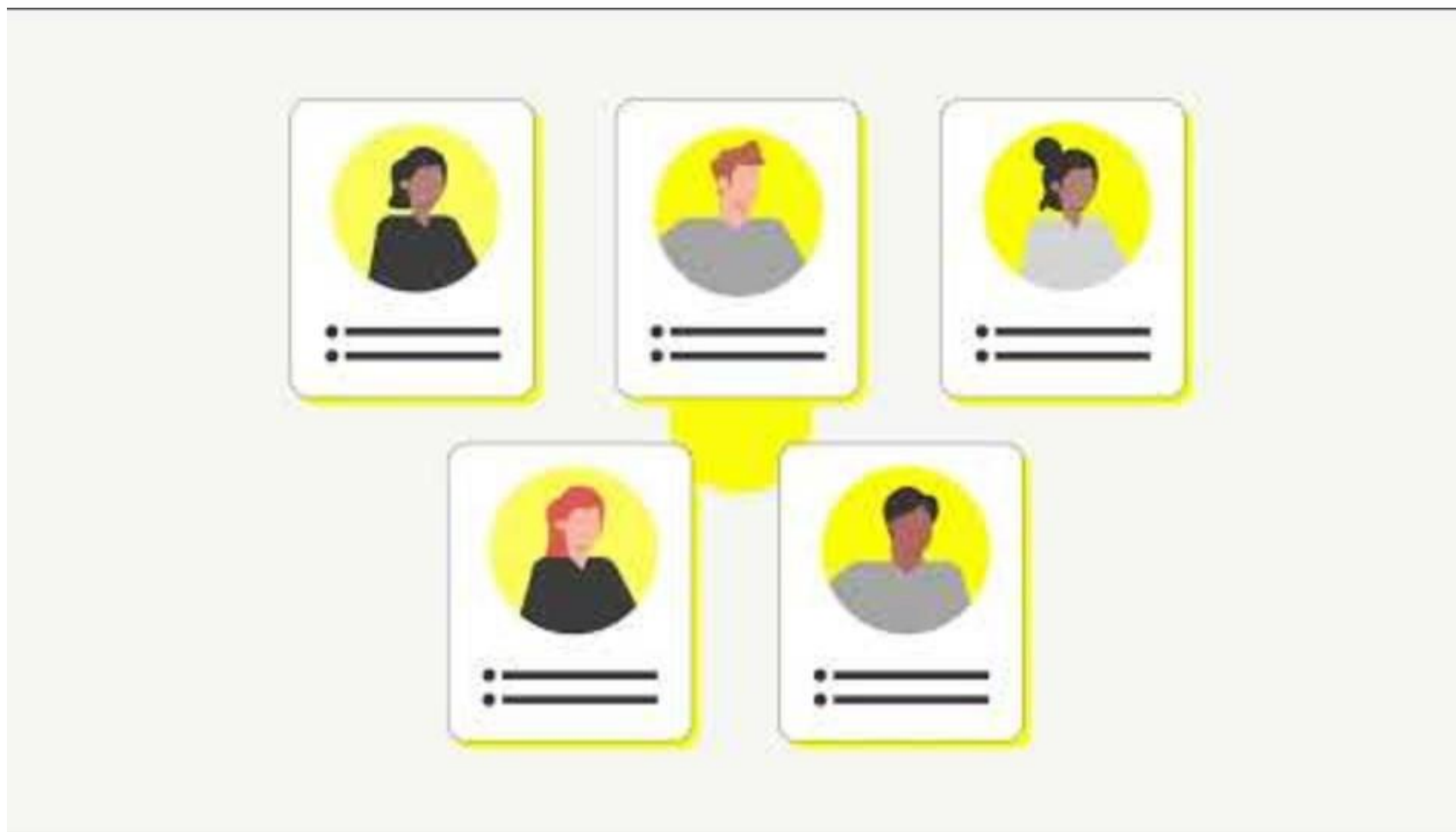
Opmaak kandidatenlijsten

vanaf
13 mei

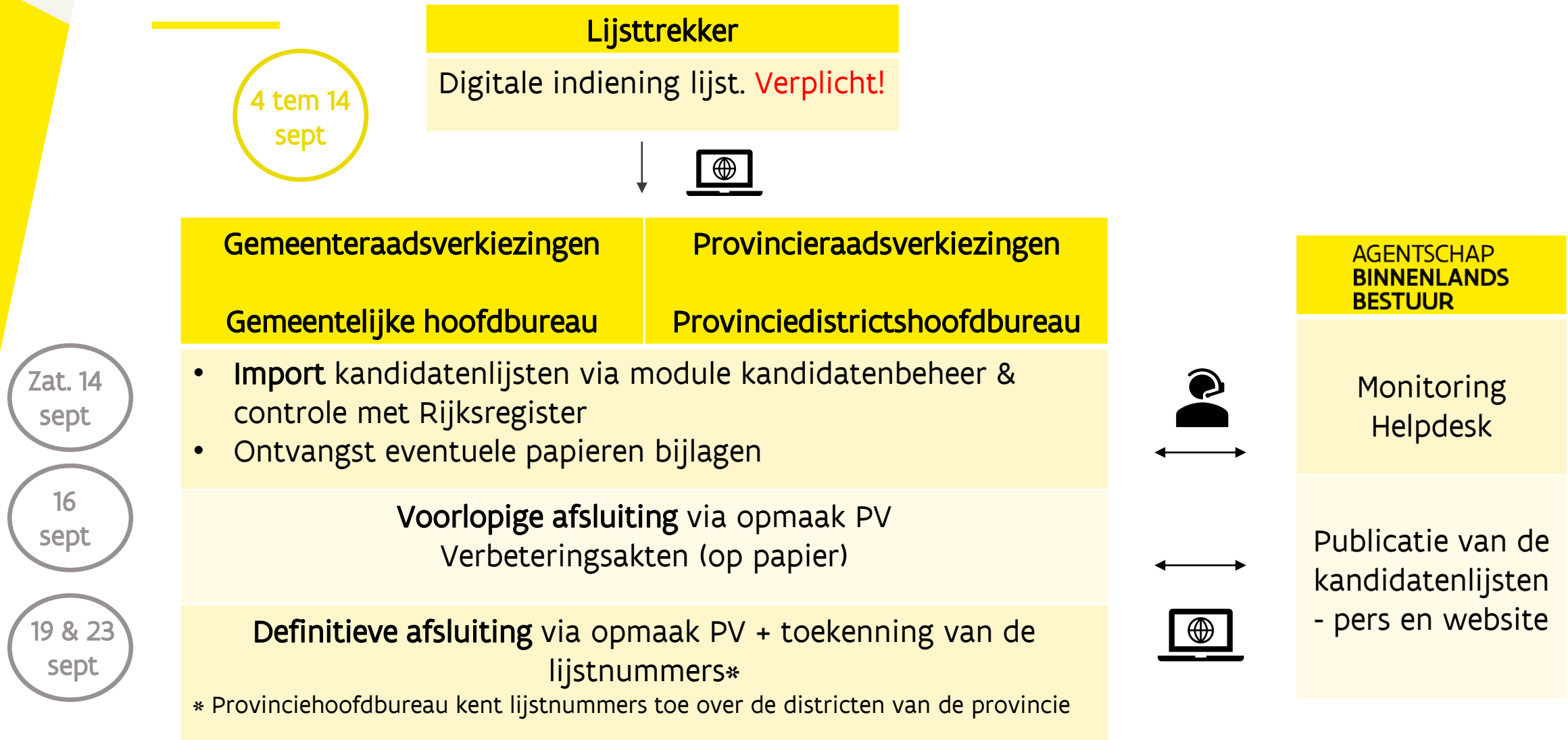
- Een webtoepassing waarmee de lijstindiener de voordrachtsakte **verplicht digitaal** moet voorbereiden. (uitzondering: OCMW-raadsverkiezingen & faciliteitengemeenten)
- **Voordeel:** controleert formele geldigheidsvereisten automatisch (vb. pariteit,...) = vermindert de kans op fouten
- Niet iedere burger is digitaal vaardig

Helpdesk gemeente & ABB

Kandidatenlijst: stappenplan

Indiening kandidatenlijsten + afsluiting door hoofdbureau

Aandachtspunten (1)

- Integratie van **fractievorming** in de kandidatenlijst: **Nieuw!**
 - de lijstnaam van het kartel moet de namen bevatten van de 2 fracties
 - elke kandidaat op de lijst moet op voorhand vermelden bij welke fractie hij zal behoren als hij verkozen is.

➔ Als de voordrachtsakte niet voldoet aan die 2 voorwaarden, wordt de lijst afgewezen.

 - kartellijst moet beginnen met beschermde lijstnaam (indien van toepassing)
- Gebruik van **roepnaam** en **dubbele achternaam**:
 - kandidaat kan roepnaam gebruiken. Als die geen van zijn voornamen is of afgeleide, moet kandidaat akte van bekendheid voorleggen
 - kandidaat kan achternaam combineren met die van (overleden) partner
 - kandidaat wiens officiële achternaam samengesteld is uit afzonderlijke achternamen, mag een of meer achternamen weglaten. **Nieuw!**

Aandachtspunten (2)

- Verzameling **ondersteunende handtekeningen** (kiezers + aftredend raadslid)
 - Digitaal:
 - via de webtoepassing voor de opmaak van de kandidatenlijsten kunnen de raadsleden of kiezers digitaal tekenen voor een specifieke lijst.
 - Controle kiezer op woonplaats, leeftijd, nationaliteit en kiesrechten
 - Op papier:
 - De ondertekende verklaring van de kiezer of aftredend raadslid wordt ingescand en toegevoegd in de webtoepassing voor de opmaak van de kandidatenlijsten of fysiek afgegeven aan de voorzitter van het hoofdbureau op 14 september.
 - **Opgelet**:
 - Toepassing die handgeschreven ondersteunende handtekening kiezers controleert: **niet van toepassing**.
 - Geldigheid gecontroleerd door medewerker van de gemeente op 14 september.

Indienen van een kandidatenlijst

← TERUG | Lijstnaam : Lijst XYZ Elektronisch identificatienummer van de voordracht : 34040CG004

Status

Kandidaten

Ondertekenaars

Getuigen

Voordrachtsakte

 Elke wijziging zal resulteren in het verwijderen van de handtekening van de akte.

 AKTE INGEDIEND.

Beste Jasper Vervaert

U heeft de kandidatenlijst Lijst XYZ ondertekend en elektronisch doorgestuurd voor: Waregem

Via de onderstaande link kunt u de voordrachtsakte downloaden.

[akte ingediend.](#)

Belangrijk: omdat de indiening elektronisch gebeurde, is een indiening van de papieren voordrachtsakte niet nodig. U zult via e-mail op de hoogte worden gebracht van de elektronische invoering van uw kandidatenlijst door het hoofdbureau. De lijstindiener kan eventuele bijlagen op papier overhandigen aan de voorzitter van het hoofdbureau op zaterdag 14 september 2024, tussen 9 en 12 uur en tussen 13 en 16 uur.

STATUS : ONDERTEKEND

Kandidatenbeheer

Toegang

- Kandidatenbeheer toegankelijk voor voorzitter en andere gemachtigde, indien die opgenomen werd in contactenbeheer door de toegangsbeheerder.
- Andere medewerkers en bijzitters kunnen toegang krijgen vanuit kandidatenbeheer.

Wat is kandidatenbeheer?

- Opvolgmodule voor reeds aangemaakte lijsten
- Samenstelling van het bureau voor voorlopige/definitieve afsluiting
- Importeren van lijsten en hun digitaal ondertekende voordrachtsakte:
 - Digitaal ondertekende lijsten kunnen geïmporteerd worden via een knop 'alles importeren'
 - Goede en aandachtige opvolging op 14 september is noodzakelijk, zeker rond 16u bij het afsluiten van de activiteiten van het hoofdbureau

Importeren van lijsten (zaterdag 14 september)

- **Ontvangen van ingediende lijsten via “Alles importeren”**
- **Onmiddellijke controle van de opgegeven kandidaten via synchronisatie met Rijksregister**
 - Leeftijd, nationaliteit, actief kiesrecht, woonplaats
 - Controle op dubbele kandidaturen
- **Aandacht: gebruik roepnaam**
 - Verschil wordt aangeduid
- **Validatiecontroles op de lijst: blokkerend/niet-blokkerend**
- **Overzicht van documenten van de lijst en kandidaten**
 - Digitale voordrachtsakte
 - Digitaal ondertekende kandidaatstelling
 - Handtekeningen van ondersteunende kiezers of aftredende raadsleden

Voorlopige afsluiting (maandag 16 september)

- Accepteren / afwijzen van een lijst is verplicht
- **Automatische controles kandidatenlijsten – verplichte actie**
 - Controle per lijst
 - Controle over alle lijsten heen
- Gedetecteerde fouten komen in de vorm van waarschuwingen en zijn niet blokkerend
- PV aanmaken voor voorlopige afsluiting
 - Tekst aanpassen en vervolledigen
 - Opmerkingen van het hoofdbureau
 - Digitaal ondertekenen door de voorzitter
 - Alle leden van het hoofdbureau ondertekenen op het afgedrukte PV
- Automatische verwerking in de toepassing

Definitieve afsluiting (donderdag 19 september)

- **Aanpassingen blijven mogelijk**
- **Toekennen van volgnummer bij de niet beschermde lijstnamen**
- **Automatische controles van de kandidatenlijsten**
- **PV aanmaken voor definitieve afsluiting**
 - Aanduiding PV met of zonder beroep
 - Tekst aanpassen en vervolledigen
 - Digitaal ondertekenen door de voorzitter
 - Alle leden hoofdbureau ondertekenen op het afgedrukte PV
- **Automatische verwerking in de toepassing**

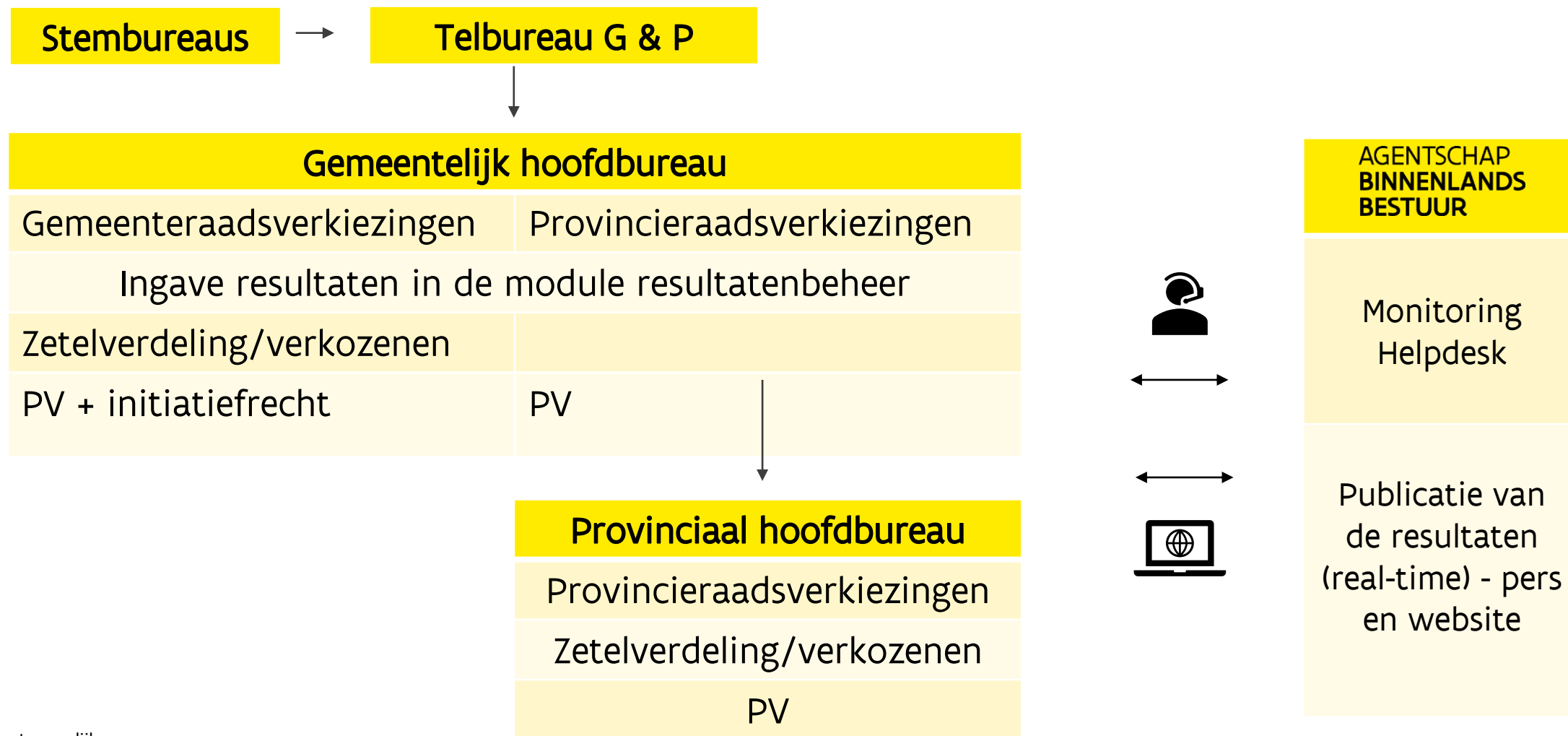
Demo kandidatenbeheer

Resultatenbeheer door **hoofdbureau**

Verkiezingsdag - resultaatsverwerking

Papieren stemming

Verkiezingsdag - resultaatsverwerking

Digitale stemming

Digitale stembureaus

2 USB-sticks + kerncijferrapport + stemstroken

Gemeentelijk hoofdbureau

Gemeenteraadsverkiezingen	Provincieraadsverkiezingen
---------------------------	----------------------------

Inlezen USB-sticks via de module resultatenbeheer

Zetelverdeling/verkozenen	
---------------------------	--

PV + initiatiefrecht	
----------------------	--

PV

Provinciaal hoofdbureau

Provincieraadsverkiezingen

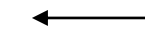
Zetelverdeling/verkozenen

PV

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

Monitoring
Helpdesk

Publicatie van
de resultaten
(real-time) - pers
en website

Wat is er **nieuw** in 2024?

- Afschaffing invloed van de lijststem op het aanwijzen van verkozenen binnen een lijst.
- Toekenning initiatiefrecht: nadat het proces-verbaal is afgedrukt, zal de module resultatenbeheer ook een document afdrukken waarop vermeld staat aan welke personen achtereenvolgens het exclusieve initiatiefrecht wordt toegekend om een meerderheid te vormen.

Belangrijke wijzigingen ten opzichte van 9 juni

- Geen gebruik van telhulpsysteem Patsy
- Tussentijdse resultaten worden doorgestuurd zonder goedkeuring hoofdbureau
- Installatie tool inladen USB-sticks (digitaal stemmen)

Entiteiten in resultatenbeheer

- Gemeenten die digitaal stemmen kunnen in één entiteit voor het opladen van de resultaten van de gemeenteraads- en provincieraadsverkiezingen
- Gemeenten die stemmen via potlood en papier werken in twee entiteiten voor het opladen van de resultaten van de gemeenteraads- en provincieraadsverkiezingen
- Uitzondering: provinciehoofdplaatsen

Configuratie van het hoofdbureau

- **Samenstelling van het hoofdbureau** in resultatenbeheer door voorzitter en zijn gemachtigde:
 - Bijzitters
 - Secretaris

➔ Verschijnen op het PV
- Toegang verlenen aan **medewerkers** voor invoeren van resultaten
- Automatische import van getuigen uit module voor het indienen van lijsten

Resultatenbeheer: papieren stemming

- **Telbureaus linken aan stembureaus**
 - Niet vooraf invullen!
 - Weergave van het **geografisch deelgebied** per stembureau
- Invullen van de resultatentabel van het telbureau
 - **Mathematische** controles
 - **Tussentijds resultaat** wordt doorgestuurd wanneer het resultaat van het telbureau volledig werd ingegeven
 - Melding bij identiek resultaat van 2 telbureaus:
 - “dubbele ingave van eenzelfde telbureau?”
 - Invoer met meerdere medewerkers
 - Werken in hetzelfde telbureau **niet mogelijk**
 - Voorzitter kan elk telbureau **vergrendelen** zodat de resultaten niet meer gewijzigd kunnen worden

Resultatenbeheer: digitale stemming

- Automatische koppeling van resultaten op USB-stick met het correcte stembureau in de toepassing
- Controle integriteit van de digitale resultaten via “controle van de inhoud van sleutel” zonder import in de toepassing
 - Checksum
 - Hashcode
 - Kerncijfers en resultaten
- Doorsturen van tussentijdse resultaten per stembureau

Demo resultatenbeheer

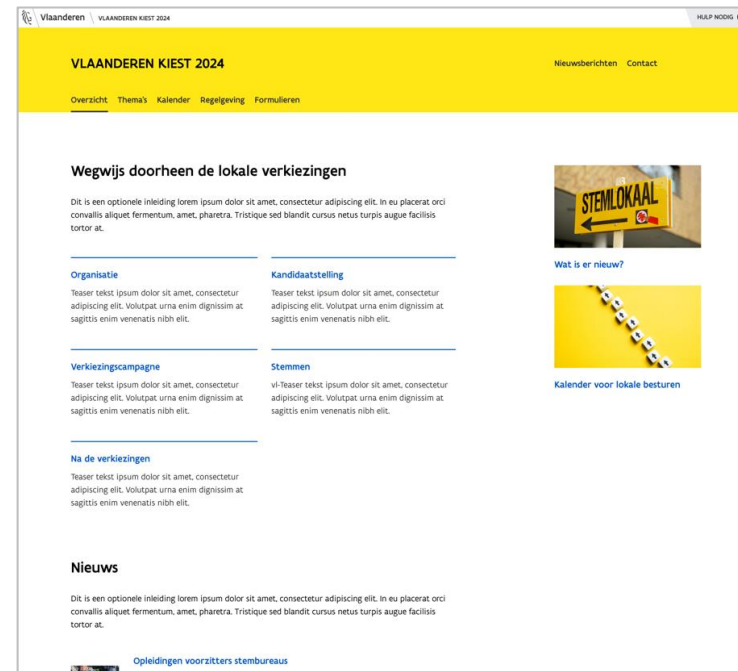
Ondersteuning

Ondersteuning

Agentschap Binnenlands Bestuur

- Ondersteuning (juridisch, procedures, organisatie,...)
 - Vlaanderenkiest.be: animatievideo's, handleidingen, demovideo's
 - Nieuwsbrief/SMS-dienst
 - Onderrichtingen hoofdbureaus, stem- & telbureaus
- Vragen? info@vlaanderenkiest.be
- Telefonische helpdesk + actieve monitoring tijdens kritische dagen

Vraag en antwoord

